

CATALUNYA
GROP N.R.

A SACC 415
SANTIAGO DE CUBA

BUTLLETI D' INFORMACIO CATALANA

NUMERO 39

PUBLICACIÓ DEL "CATALUNYA" GROP N. R.

GENER 15. 1943

CRONICA

ANY NOU

ELS catalans semblem una ànima en pena que vaga pel món cercant la solució dels seus neguits, que no sap trobar en sí mateixa. Talment aquest és l'espectacle que donem col·lectivament, als tres anys, gairebé, de la catàstrofe més gran de la nostra història.

Entre la política catalana i el sentiment nacional, ha existit i existeix, un divorci. Aquella ha despreciat aquest; li ha dit "ceba" i ha seguit el seu camí mancada d'ideals i alimentant-se d'objectius, no sempre nobles.

Prat de la Riba, el definidor de la nacionalitat, iniciava una política oportuniste que, en el transcurs dels temps, havia d'ésser la negació d'aquella pròpia doctrina que ell sapigué llegir en el cor del poble i amb la qual tots hi estem d'acord, per això mateix, perquè no era d'ell sinó de tots. La "Lliga" quan deixà d'ésser "regionalista" i es digué "catalana", ho fou menys que mai i la seva actuació més anti-nacional.

"Acció Catalana" deixava en la lletra d'aquella invitació a la Conferència i en uns quants editorials posteriors, al seu periòdic, tot el contingut doctrinari que mai hauria de practicar. Ella també hauria de tenir Ministres i els hauria de tenir en el moment d'haver de rematar la República Catalana.

Macià, despreciat pels partits nacionalistes i probablement insegur ell mateix de la seva ascendència en el poble que l'estimava perquè havia estat rebel, honrat i conseqüent en les seves idees; que havia desitjat, de sempre, incorporar les classes humils a l'ideari del nacionalisme integral, donava la victòria més esclatant a la novella Esquerra Republicana de Catalunya, voltada d'homes inèdits en el nacionalisme i de notables mediocritats. Aquell partit mai comprengué la significació d'aquella aliança i el paper històric que li calia complir: mai fou el partit nacional. Avui aquelles mediocritats que visqueren d'un prestigi matllavat, —paràsits eters—, s'arraceren en morts i menys capacitats que mai, destenyeixen les projeccions nacionals de les seves dues figures senyeres: Macià i Companys.

¡Anem a les palpentes! Ara que hauríem de demostrar que posseïm ideals patriòtics, anem perduts mirant on es troba la consciència d'una nacionalitat que tenim, talment sembla, com una cosa accidental per amargar-nos més la vida. Donem la presència de la nostra personalitat en el que més ens distingeix que és el nostre idioma i no el sabem convertir en arma de penetració espiritual que remogui fins les entranyes dels més insensibles, sinó en instrument subtil de perversió nacionalista.

En començar, amb aquest nombre, la tasca pel 1943, encara que ens sentim al damunt un any més, ens sentim, però, més enfortits, més joves podríem dir, perquè nostre esperit ens fa esperar, possiblement, un any de definicions en la vida dels pobles.

Si el 1942 ens ha fet veure com la lluita del despotisme i l'esclavatge contra la justícia i la llibertat, va tornar-se favorable pels pobles que lluiten per les premisses de dignitat i de respecte als drets dels homes i dels pobles, es de creure que en el 1943, s'afermi més i més, i potser, en aquest mateix any, es defineixi la sort de tots els pobles que breguen per l'obtenció de la seva independència.

En aquesta oportunitat, el CATALUNYA, GROP N.R. fa ratificació dels seus ideals d'independència per Catalunya i en fer arribar la seva salutació a tots els catalans que escampats pel món sostenen i defensen la necessitat d'alliberar a Catalunya per sempre més, saluda i s'adreça també a aquells que encara no han decidit la seva actuació i confia que s'adonaran del deure que tenen contret amb la terra que els veié néixer, i, tots junts, lluitarem, amb tots els esforços, per a que sigui un fet la instauració definitiva de la República Catalana.

La nostra política refusa els ideals. Toca encara de peus a terra, tant, que panteja en el fang del confusionisme i esquitxa, de passada, els esperits. Definicions ideològiques cap, ni parlar-ne! Estem en plena eufòria possibilista. Els ideals comprometen els homes i entrebanquen les possibilitats. I els nostres homes no volen comprometre's ni veure's forçats a avançar, a avançar sempre, fins el final.

¿No n'hi ha prou amb l'auto-determinació? L'auto-determinació no és un ideal patriòtic, és, simplement, un objectiu polític. Pot ésser una solució com pot no ésser-ho. Pot ésser encara l'instrument per ofegar les nostres aspiracions, si s'aigualeix en una consulta popular sota circumstàncies desfavorables. L'auto-determinació, dret que no tenim que demanar, sinó que tenim de fer respectar perquè és immanent de les col·lectivitats, pot ésser instrument per la solució cordial d'un problema nacional en relació a l'estat que detenta la seva sobirania, com pot ésser el medi conciliador d'una minoria nacionalitària, com un vehicle de descentralització regional. Els polítics espanyols, els defensors de la Constitució del 31, com a punt de partida i els nacionalistes integrals, ofereixen tres formes diferents d'un mateix dret.

No podem prescindir d'un ideal patriòtic que és l'afirmació que sostinguda amb fermesa, fa fructífera l'acció política.

I l'ideal de Catalunya, és el de la independència.

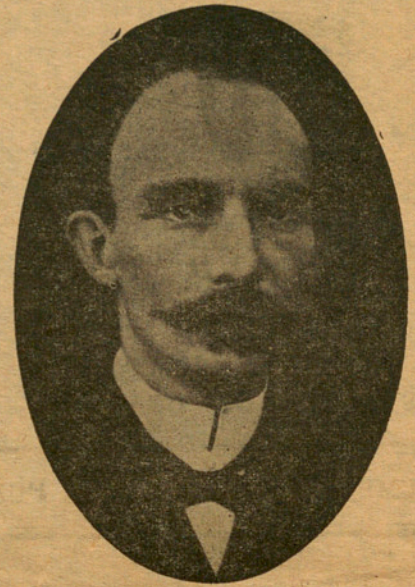
Després de tants anys de brega política, al final d'una experiència tan intensa i extensa, els catalans no sabem ocupar el lloc de capdavanter d'un ideal ambiciós d'independència nacional i d'una unió de Repúbliques Ibèriques. No sabem sortir-nos del marc estret de l'estat espanyol de les 49 províncies i emancipar-nos del tutelatge polític espanyol. Sense ideal nacional estem incapacitats encara per integrar unitats de lluita per la trans-

formació peninsular, inspirant el recel d'haver d'ésser els primers en tombar a la primera cantonada. Sense ideal nacional, no inspirem fe; inspirem llàstima. La llàstima de l'incapacitat d'obrar per iniciativa pròpia i el fàstig del que es deixa conduir pensant que per on surtin els altres, sortirà ell.

Ens entretenim en el joc de la legalitat d'un règim il·legal. En si aquell règim de l'estatut, ha estat o no superat. ¿Fou menys que la voluntat de Catalunya? Doncs ja estava superat de fet. O bé és que es vol dir, per pròpia confessió dels interessats i els actors, que es dedicaren a fer obra desnacionalitzadora? La República Catalana era una situació legal. La única situació legal. No tenen els nostres polítics ni noblesa per defensar-la, ni coratge per a reivindicar-la com a solució ibèrica i, menys encara, per incorporar-la a l'estructuració democràtica europea. ¿Quins títols més de legitimitat té la República espanyola que no tingui la Catalana, proclamada abans?

Tenim por a la nacionalitat. Ens sentim covards davant les exigències d'una consciència nacional. Per això ens entretenim a ofegar-la. Cal que les plomes dels nostres escriptors i les veus dels nostres poetes es tornin espases que fereixin la sensibilitat dormida del catalans i facin bategar els cors amb emoció patriòtica. Reconeguda la independència de Cuba, digué un parlamentari: "Cal foragitar Espanya de les nostres consciències, com l'hem foragitada abans del nostre territori". En aquest concepte de la consolidació nacional, es troba el cas de la unitat catalana i el del nostre triomf com a nació.

Hem d'ésser nosaltres, ben bé nosaltres i aleshores veurem les possibilitats immenses del nostre destí. I comprendrem, el que no comprenem ara, que amb la nostra diferenciació nacional, ben acusada, estarem capacitats per guanyar-nos la llibertat i contribuir a la causa universal.

El 28 d'aquest Gener, fara noranta anys que va néixer, en una caseta humil del carrer de Paula, a la capital de la República, el més gran de tots els cubans: JOSE MARTI.

Parlar d'ell, abocar-se a la seva vida i a la seva obra fa que l'ànima s'elevi a regions insospitades. Fou gran, amb aquella grandesa única que dona consagrar la vida sencera a una causa justa i noble, omplint d'aquesta justícia i d'aquesta noblesa tots els moments de la seva vida, sense escatimar sacrificis ni mitjans per obtenir la realització del seu ideal.

Portà el nom de Cuba oprimida, clamant llibertat per ella, per terres d'Europa. I desbordà el torrent càlid de la seva oratòria brillant per terres d'Amèrica, per a desvetllar amor i simpatia per la causa de Cuba Lliure; que era la seva pròpia vida.

Va fer prendre en cada pit cubà la flama vivificadora de la llibertat, sense que els esporuguís per obtenir-la, ni sacrificis, ni privacions. I quan va creure madura la llavor per assolir el triomf anhelat, ofrenà la seva vida que era l'únic que li quedava per donar a la causa de la llibertat cubana.

Cuba, que ha tingut fills glòriosos, abnegats i heroics i guarda per tot ells eterna gratitud, col·loca a JOSE MARTI en el lloc preferent.

El GROP CATALUNYA, estretament lligat a la gran família cubana per llaços d'afecte i gratitud, alça avui la seva veu, com en altres dates glòries del poble cubà, per unir-se a ells en aquest gran dia i consagrar un record reverent i tendre a la memòria del més gran de tots els seus fills.

"Los hombres que ceden no son los que hacen a los pueblos, sino los que se rebelan".

José Martí.

PER DAMUNT DE TOT CATALUNYA

En aquests últims temps i amb motiu de l'actitud presa pel Consell Nacional de Londres en demanar la ratificació de confiança a les entitats, comunitats i nuclis que li havien prestat el seu suport, davant la desautorització que volgué fer-li el Sr. Irla, allegant que la representació dels catalans li pertanyia a ell com a President en funcions del Parlament de Catalunya, han arribat a nosaltres les resolucions que han pres les diferents Comunitats Catalanes, Agrupacions de catalans i Entitats isolades renovant la confiança i prestant el seu suport novament al Consell Nacional de Catalunya a Londres. La nostra Entitat que fins els moments actuals encara no ha donat de manera definitiva la seva adhesió a l'esmentat C. N. de Ca. a Londres, perquè entén que encara no ha dit la **única** paraula que pot definir l'**únic** camí a seguir per l'alliberació de Catalunya i que esta desitjosa que la digui per a poder arreglar-nos al seu entorn, volem, una vegada més, fer patents els nostres punts d'ovir respecte el moment actual de Catalunya.

Per l'actitud del Sr. Irla en voler assumir la representació de Catalunya davant del món, es desprén que ell i tots els senyors que havien obtingut càrrecs representatius per mitjà de votacions fetes a Catalunya fa ja uns quants anys, es consideren representants a perpetuïtat del poble català. Aquest fet sols demostra la falta d'escrúpols de tots els senyors que es troben en el seu cas i la seva actuació anti-democràtica i de caire remarcablement totalitari en pretendre que la votació que aleshores obtingueren els autoritza a seguir representant el poble català. Quan el poble elegeix els seus representants, diputats, batlles, regidors, ho fa per un termini inajornable, finit el qual, han d'acudir novament a demanar els seus sufragis per tal de conèixer si segueixen mereixent la seva confiança, o bé, si ja no en són acreedors. Moltes vegades resulta que no conforme el poble amb la seva ac-

tuació, aquella no els hi és pas renovada.

Ens troben, doncs, davant d'un cas en que tots els diputats i regidors que foren elegits fa més de quatre anys a Catalunya, ja han acabat els seus mandats. Ens trovem davant el cas que la situació de Catalunya ha sofert una gran transformació, a tal extrem, que és palpable que la situació, diguem-ne política, de Catalunya, no pot considerar-se de cap manera que sigui la mateixa de quan les eleccions a que ells acudiren; ben al contrari, ha d'ésser forçosament molt diferent si és que no es volen desconèixer totes les vexacions, tots els atropells i tots els crims que han abatut a nostre sofert poble des de l'instant que les allaus dominadors es llençaren pels carrers i places de Barcelona per implantar el règim d'opressió, d'assassinats i d'humiliacions que avui sofreix la nostra pàtria. ¿On és la dignitat de tots aquests senyors que sense voler pensar que és més factible que el poble català els repudiï inconforme amb l'actuació que desenvoluparen després d'haver obtingut els llocs de representació amb que pretenen amparar-se i amb la que observaren durant la guerra i la que tenen avui allunyats dels llocs de lluita que deuriem tenir, es creuen amb dret a perpetuar-se com a representants d'un poble que segurament els detesta per la seva poc escrupulosa actuació? ¿Com és possible, preguntem nosaltres, que no vulguin considerar el pas dels temps, ni el trasbals que ha portat la guerra i pretinguin ostentar una representació que no els hi pertany de cap de les maneres?

¿Es que poden considerar-se aquests individus aimants del seu poble? ¿Es que poden considerar-se aquests homes representants de Catalunya? ¿Podem considerar-los defensors dels drets de la terra? No. De cap de les maneres! Si ells es consideressin com a catalans defensors del poble català, no haurien pretés mai el fer valer aquella investidura que havien osten-

tat, sense abans fer professió de fe patriòtica. Si sapiguessin complir amb el deure de fills de Catalunya, des del moment que es trobaven allunyats de la seva terra, foragitats d'ella pels invasors castellans, italians i alemanys, s'hurien despulat de totes aquestes investidures que només fan prevaler per conveniència pròpia, mirant els seus propis interessos, en detriment dels del poble català, actuant com a ciutadans d'un poble que vol ésser lliure, haurien fet protesta viva de l'avassallament de Catalunya i haurien proclamat la necessitat de lluitar sense treva i amb tot braó per l'obtenció de la plena independència de Catalunya. Aquesta i no cap altra és l'actitud de tot català digne, en els moments actuals.

Ara bé, no ho han fet Sorgeix el C. N. de Londres presidit per en Carles Pi i Sunyer i diu que considera superada l'etapa estatutària i constituint espanyola. Cerca l'adhesió dels nuclis catalans, i molts hi corresponen. Ha de considerar-se des del moment que obté el suport d'una bona part del poble català representat pels catalans que a l'exili vetllen per Catalunya, que és l'organisme que encarna el voler d'una part del poble català i de cap manera pot desautoritzar-se'l que així ho digui. Deure de tots aquests senyors que volen ésser Catalunya, **perquè sí**, era el de tractar, com fem nosaltres, de fer que el Consell Nacional de Catalunya encarni el veritable esperit del poble català i demandi amb vigorositat, el reconeixement de Catalunya com a poble lliure i sobirà. Però no tant sols no han fet res que s'hi assembli, sinó que volent fer prevaler la seva autoritat com a Diputats catalans, s'han filtrat en les organitzacions que recolzen al Consell Nacional i han fet que moltes d'elles en respondre a la ratificació del seu suport, ho fessin en termes que deixen molt que desitjar. L'esperit dels catalans que integraven les entitats catalanes d'Amèrica era, des del 1928, francament de caire independentista, i ara

ens trobem que gairebé totes, bo i dient que volen per a Catalunya la llibertat, no diuen clarament quina mena de llibertat és la que volen, com si de llibertat n'hi hagués per a tots els gustos. Si **volem** la llibertat de Catalunya, és que la **volem** ben lliure, ben digna i plenament sobirana. És que volem la seva completa independència i per tant, el dret a governar-se per sí sola amb el sistema de govern que vulgui donar-se el poble català. Per tant, no podem pensar en sotmetre'ns a cap altre poble, no podem pensar en bastir una monarquia perquè no tenim reis catalans. ¿Què és, doncs, el que hem de voler? No pot ésser altra cosa que la República Catalana. ¿Per què, doncs, totes aquestes Comunitats, Agrupacions i nuclis que diuen que volen recolzar el Consell Nacional de Catalunya a Londres, no diuen clarament que volen que declari que s'ha constituït en representant de Catalunya a l'exili per a lluitar, fins obtenir en el moment d'estructurar la pau, la constitució de la República Catalana?

Ja n'hi ha prou de cabrioles i equílibris. S'ha de trepitjar en ferm. Totes les entitats i corporacions que parlen de que volen la llibertat de Catalunya, no poden voler altra llibertat que la que ens porti la total independència. Tots els partits polítics que tracten de refer-se ací a Amèrica i que criden i es barallen dient que volen la llibertat de Catalunya però que treballen per a que segueixi junyida a l'estat espanyol, que diguin clarament que només defensen la menjadora dels seus dirigents i que es declari partits espanyols. Del contrari, que pleguin les veles de l'espanyolisme i despleguin de cara a Catalunya totes les majors, mitjanes, floes i escandaloses, i posin proa cap a la terra nostra, si és que veritablement volen que Catalunya **sigui**, si és que de veritat estimen Catalunya.

Que tots aquest senyors que creuen que tenen el càrrec de diputat a perpetuïtat, que es deixin de romanosos i es coluquin al lloc que deuen per a defensar Catalunya, ara que més ho necessita i demostrin al poble de Ca-

talunya que estan disposats a bregar per ella, per a mereixer la seva confiança el jorn, no molt llunyà, que en retornar a la pàtria puguin ja anar-hi com a ciutadans d'un poble lliure i no com a servents, esclaus de l'opressor.

Que totes les Comunitats, Agrupacions i nuclis que recolzen al Consell Nacional de Catalunya, tinguin el valor de declarar-se francament separatistes i facin que l'esmentat Consell, emprengui, decidit, l'únic camí que ha d'alliberar a Catalunya. Que tots els senyors que es creuen acaparar la representació de Catalunya a base del càrrec que tingueren, es deixin d'aquestes tontes pretensions i aportin la seva cooperació i la dels seus amics a la tasca a realitzar; que els partits polítics deixin la política per a quan haguem obtingut la independència de nostre poble i tots junts, ara que precisa, donem davant el món la sensació de que els catalans sabem que som un poble i com a tal, **volem governar-nos com a poble lliure i sobirà; amb tota llibertat.**

PATRICI LLIURE.

Jocs Florals de la Llengua Catalana

Any LXXXV de llur restauració
Organitzats per l'Agrupació Patriòtica de Santiago de Xile.

Als poetes i als prosadors de llengua catalana, els VII Mantenedors dels Jocs Florals, salut;

Recollint l'honor encàrrec que per a la continuïtat de la festa tradicional de la poesia ens fa la Comunitat de la República Argentina, els catalans de Xile, representats per nosaltres i amb el mateix esperit que guiava els Mantenedors de Buenos Aires el 1941 i els de Mèxic el 1942, us invitem a concórrer als Jocs Florals que hauran de celebrar-se el primer diumenge de maig del 1943.

PREMIS ORDINARIS

D'acord amb el costum establert s'adjudicaran els següents tres premis de poesia:

L'ENGLANTINA D'OR (2,500 pessos moneda xilena) al millor poema d'esperit patriòtic.

LA VIOLA D'OR I ARGENT (2,500 pessos moneda xilena) al millor poema d'esperit religiós o moral.

LA FLOR NATURAL —premi anomenat d'honor i cortesia— (2,500 pessos moneda xilena) al millor poema vingut a concurs.

El poeta que obtingui la Flor Natural elegirà la reina dels Jocs Florals, la qual presidirà la festa i lliurarà els premis als guanyadors.

Les composicions hauran d'ésser originals i inèdites.

PREMIS EXTRAORDINARIS

COPA ARTISTICA (2,500 pessos moneda xilena) a la millor composició en prosa original i inèdita.

PREMI FASTENRATH (5,000 pes-

sos moneda xilena) al millor llibre de poemes inèdit o aparegut des del primer de gener del 1937 al 31 de desembre d'enguany.

PREMI CONCEPCIO RABELL (5,000 pessos moneda xilena) al millor llibre de prosa, inèdit o aparegut des del primer de gener del 1941 al 31 de desembre del 1942. Queden excloses les obres de teatre i la novel·la.

A més dels autors podrà presentar obres que optin a aquests dos darrers premis qualsevol particular o corporació mitjançant la tramesa de dos exemplars de cada obra.

ALTRES PREMIS

Serán atorgats altres premis en metàl·lic a les composicions o obres en vers o en prosa, que a judici dels mantenedors en siguin mereixedores.

PREMIS PER A ESCRITORS
AMICS DE CATALUNYA

Amb el desig que els escriptors xilens, així com tots els altres escriptors no catalans, puguin participar en els Jocs Florals de la Llengua Catalana i en un gest de confraternitat envers els païssos que acullen l'esperit de Catalunya en els seus dies de dolorós exili, la Comunitat Catalana d'aquesta República institueix els següents premis, els quals seran adjudicats a obres en llengua no catalana.

PREMI DE 2,500 pessos xilens a la millor traducció d'un poema o selecció de poemes catalans, antics o moderns.

PREMI DE 5,000 pessos xilens al millor estudi sobre una personalitat de nissaga catalana, d'influència en la vida xilena.

Podran ésser adjudicats altres premis en metallíc a judici dels Mantenedors.

CONDICIONS

Tots els treballs s'hauran de trametre a nom del Secretari del Consistori, **Casilla 1464, Santiago de Xile**, abans del migdia del dia 15 d'abril vinent, acompanyats d'un plec clos que contingui el nom de l'autor i en el qual hi hagi inscrit el títol de la composició.

Els premis que no hagin estat retirats abans del dia 15 d'octubre del 1943, es consideraran renunciats pels seus autors.

El Consistori es reserva per un any, a comptar des del dia de la festa, la propietat exclusiva de les obres premiades.

Els premis podran ésser recollits per persones expressament delegades pels autors.

Santiago de Xile, quinze de novembre del 1942.

ELS MANTENEDORS: MARGARIDA XIRGU, President. Dom. Antoni Maria Arrufat.— Eduardo Cruz Coke. Cèsar August Jordana.— Ricardo Latham.— Lluís Salvat.— Xavier Benquerel, Secretari.

NOTICIARI CATALA

Copiem del "Butlletí d'Estat Català, Núm. 4

CATALUNYA.— Els rebels.— Els esdeveniments de França han repercutit a Catalunya, i les presons franquistes són plenes novament de gent que, fugint dels teutons, han cregut que feien més bon negoci tornant a casa.

Hom arribava a Catalunya des de totes direccions i amb tota mena de mitjans, estrangers de moltes i diverses nacionalitats, a peu, en auto, en barca o vaixell. Els franquistes acordonaren la frontera i les costes per tal que ningú no passés desapercbut. Això no obstant, els proserits que dominen per les serralades del Cadí han vist augmentat el seu estol, ja nombrós, pels qui, no volent lliurar-se, han reeixit a burlar la vigilància establerta. També han anat al Cadí—un dia caldrà parlar-ne d'aquesta epopeia de llegenda—un bon nombre de minyons que no han volgut incorporar-se en ésser decretada la mobilització de la seva lleva.

Això és públicament conegut i la guàrdia civil i els carrabiners són importants per evitar-ho i més encara per perseguir-los. Són molts els qui hi han deixat la pell en intentar-ho.

Emoció.— Catalunya vibra d'emoció per la repercussió que puguin tenir

els esdeveniments d'Àfrica i de França. Hom espera amatent que esclati la crisi. La mobilització decretada per raons oficials de la neutralitat és aplicada a Catalunya per treure la joventut de les seves llars i traslladar-la a Galícia on la seva possible sublevació no serà tan perillosa.

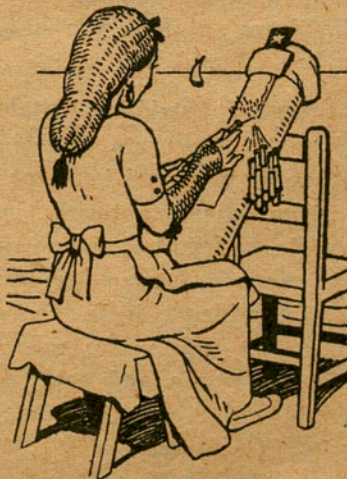
Dificultats de comunicació.— En inutilitzar-se la frontera francesa els catalans rebels han perdut un mitjà de comunicació important, però degut a les previsions preses per l'organització no han quedat incomunicats.

FRANCA.— **Conseqüències de la invasió.**— L'ocupació total de França per alemanys i italians ha tingut conseqüències desagradables per als exiliats, els quals han hagut de triar entre posar-se a disposició dels teutons i treballar a les fàbriques de guerra o bé repassar la frontera oficialment o clandestinament segons les característiques individuals de cada cas.

Els alemanys, seguint el costum, no han procedit directament contra els refugiats. Han lliurat a Franco els oficialment reclamats i deixen que Falange Exterior faci tots els raptats que vulgui. Els exiliats que no són reclamats ni raptats poden fer la seva vida si es sotmeten, és clar, a l'odiós treball imposat.

SUISSA.— **Refugiats.**— Fugint de França, han arribat per via aèria els senyors Terradelles, Gassol i Martí Faced.

Apeu, també han entrat alguns altres compatriotes, els noms dels quals no són encara coneguts, però se sap que es troben internats en els camps de concentració que, seguint la moda, han estat establerts en aquest país d'ençà de la guerra i que trenca la bella tradició helvètica d'amorosa hospitalitat.

ANOTACIONS AL MARGE

L'editorial de "Ressorgiment", de Buenos Aires, corresponent a octubre darrer, en relació a la visita del president d'Euscadi i a l'emoció que varen produir les seves paraules, diu això: "...sinó també per la reacció que els conceptes del bran lluitador base des-pertaren en l'auditori, entre aquells centenars de catalans embadalits, transportats de cop i volta a un món que, ai las!, ja començàvem a oblidar; retornats a aquell ambient de patriotisme sà, autèntic, pur, que ha estat sempre l'executòria més brillant dels catalans residents ací a Amèrica, però que d'uns anys encà gent interessada a desvirtuar-lo, a estrafer-lo, volien convertir-lo en un regionalisme aigualit, impropri d'un poble com el nostre, de personalitat pròpia tan ben perfilada com la de qualsevol altre poble de la terra".

Exactament! En aquella situació semblant de la dictadura de Primo de Rivera, els catalans d'Amèrica ens manifestàvem partidaris de la independència nacional i, actuant patriòticament, recolzàrem l'acció de Macià, separatista de l'estat espanyol i partidari de l'acció directa. Totes les nostres entitats vibraven amb aquell patriotisme sà, autèntic, pur, a que fa referència l'editorialista; eren "trincheras i atencos", segons digué el Dr. Martí-nez Anaya, en presència de l'apòstol de la independència i en un acte del Grop, comparant-les, per la seva intensitat i fervor patriòtic, amb aquelles reunions dels cubans emigrats. ¿Qui ho ha desvirtuat això? Els interessos polítics, els quals sota la capa de la cultura i de la intel·ligència s'han infiltrat en les nostres entitats, desconeixent que aquestes, per raó de subsistència i per exigència de la nostra pròpia condició de catalans, han d'ésser patriòticament irreductibles.

El número d'octubre de CATALUNYA de Buenos Aires que acaba d'arribar a nostres mans —hem de fer la salvetat de que no hem rebut l'anterior— publica la segona tanda de

respostes a l'enquesta oberta sobre l'Estatut, amb motiu del desè aniversari de la seva promulgació. En llegir-ho, tothom es feia aquesta pregunta: ¿a què ve això? Senzillament, a enredar la troca. Si avui es volgués commemorar l'aniversari de la Mancomunitat, oi que no tindrien les preguntes a fer el sentit actiu que tenen les d'aquesta enquesta, especialment, les III i IV? Doncs tampoc l'haurien de tenir les d'ara. L'Estatut no va expressar mai la voluntat de Catalunya; fou menys que la República Catalana; fou també menys que l'Estatut de Núria i, en resum, fou el que convingué als polítics espanyols, donar-nos. N'hem d'estar segurs d'això els catalans; i, com digué Aguirre, "mirar el futur". Decisió i fe ens cal; no dubte. Si el Consell de Londres ha declarat superada l'etapa estatutària, a que ve que ho preguntí "Catalunya" a espanyols i catalans?

El "Casal Català" a la Gran Bretanya, interpretant rectament que el que li cal al Consell de Londres és un apoi efectiu, va prendre, entre altres, aquests acords:

Primer: El Casal Català a la Gran Bretanya declara no reconèixer cap persona individual o col·lectiva que pretengui representar Catalunya, com no sigui el Consell Nacional de Catalunya, actualment resident a Londres.

Segon: Considerem que el Consell Nacional de Catalunya unicament es deu a les Comunitats, Centres i Casals lliures catalans que li han donat llur adhesió.

"Agrupació Patriòtica Catalana de Xile" no ho interpreta així quan demana que es **neecessari i urgent** que l'Irla delegui la seva autoritat de continuador de la **legalitat catalana** en el Sr. Pi i Sunyer. I quan propugna per a que el President de la Generalitat formi govern, tan prompte es pugui, en quin cas **veuria amb molt de gust** que es designés com a cap del mateix a Carles Pi i Sunyer.

Germans de Xile, l'oportunitat era la

de bandejar definitivament la legalitat i no ho heu comprés.

"ESTAT CATALA", ha donat la resposta digna en aquest cas. Ho copiem del seu Butlletí:

"En sortir de Marsella a primers del passat mes de setembre, l'honorable President de la Generalitat de Catalunya, Josep Irla i Bosch, va nomenar-me Delegat de la seva Presidència per tal que el representés en tots els països, excepció de Catalunya i França, i prengué les mesures adients per a respondre en tot moment als imperatius que dictessin els esdeveniments internacionals en relació a l'interés de Catalunya. No voldria prendre cap iniciativa sense informar-vos abans dels pensaments presidencials i escoltar la vostra opinió en aquests moments tan dramàtics com esperançadors. Es per això que us estimaré que vulgueu passar dimecres vinent a les 6 de la tarda pel meu domicili particular..."

(De la lletra del Sr. Miquel Santaló a Estat Català, 13 novembre 1942.)

"Tot donant resposta a la vostra lletra del dia 13 del mes que som, ens cal comunicar-vos que d'acord amb el criteri d'Estat Català, fixat en diversos documents, no podem acceptar l'entrevista que en proposeu, perquè la vostra invocació de personalitat dimanant d'una situació de fet i de dret caducada, ens ho impideix".

(De la lletra d'Estat Català la Sr. Miquel Santaló, 18 novembre del 1942.)

El "Centre Català" de l'Havana, no desmentint la seva tradició nacionalista i la seva posició patriòtica, a l'entorn de la **porta oberta** que es vol deixar a una possibilitat **legalista**, declara:

"No creiem que pugui subsistir la **Presidència de Catalunya tota vegada que dimanava dels poders que tenia**

(Segueix a la pagina 8.)

SACSEJANT

NO US HI ENCAPARREU!

Nostra pàtria, Catalunya, és una nació. DEU, dones, constituir-se en **ESTAT**. Estat-Nació implica sobirania política absoluta. Tot bon fill de Catalunya DEU ésser, ineludiblement, independentista, separatista de l'estat espanyol, sense "culipandeos" de cap mena i posar-se, desinteressadament i net de reserves mentals, al costat de la tendència que propugna l'Unió dels Catalans sota la consigna "Independència Pàtria".

Als mals catalans que no ho accepten així, que "bon profit" els faci ésser legalistes, continuistes i estatutistes. el que equival a tant com ésser renegats i traïdors a Catalunya.

Ah! I que sopin dos cops... ja que tan "bon" païdor tenen!

NO ENS CAP AL CAP

Tan senzilla, tan simple com és la fórmula bàsica per a fer la Unió dels Catalans i ara, al cap de dos anys o més, de propostes eclèctiques i "barroques" amb aquest fi, ens cau al darrunt una pluja de fórmules complexes que és un veritable trencaclosques, començant per la de la Comunitat de Mèxic, que és la que està menys malament, i acabant per la de l'Argentina, que és la que fa rodar més el cap i que representa una regressió sorprenent.

Companys, ja n'hi ha prou d'aquests plantejament complexes. S'ha de prescindir del bon desig de fer "quantitat", quan dins d'aquesta hi manquen elements de bona qualitat, i fugir del perill de les coses enganxades amb saliva. Quan molt es vol abastar, poc es pot apretar, i les "eternes" anguilles s'esmunyeixen dels dits i tot són fugides per la tangent i enredaments de troca.

La Unió dels Catalans s'ha de fer a base de "catalanitat de qualitat" i

els punts bàsics essencials ben clars i ben catalans, sense "portetes" ni "finestretes" pels arribistes i aprofitadors. A aquests, cal barrar-los-hi la porta. No cal "daurar píndoles" per a fer número.

Pocs i ben avinguts, que, amb la raó i el dret i amb patriotisme, arrossegarem als tebis bons catalans.

I als tebis "dolents"..... que els arrosseguin els Prieto i els Negrín.

¡Uix, quina foscor!

BARROQUISME

Això, en el plantejament de fórmules, és tan noïble, que ha causat un mal pitjor: el "cranequerisme". Com ja havem citat, mireu, sinó, com han reculat certes Comunitats i Revistes amb el respectiu plantejament de fórmules i de comentaris al voltant dels punts bàsics per a fer la Unió definitiva. Fins n'hi han que arriben a estar en pugna amb les directrius del Consell de Londres i amb el més elemental patriòtic sentit comú.

Finalitats de tan alta i lloable envergadura, com la unió dels catalans independentistes, no poden ésser plantejades complexament, sinó, com ja hem dit, concretament, sintèticament, sense abastar caïres temporalment secundaris. Anar al gra, que l'eixamplament del radi d'acció estimula masses suggerències inoportunes, en particular dels "massa" savis.

Primer, els fonaments. Ja vindrà immediatament després estudiar i discutir tot el complementari i el "secundari del complementari" sense cap perill de que les discussions afectin per res l'essència dels punts bàsics previament acceptats per totes les organitzacions primordialment independentistes.

Prou "barroquisme", dones, i també prou "cranequerisme".

I a vosaltres, vells residents de les entitats catalanistes de les Amèriques, que tan fermes nacionalistes sou

— (no volem encara dir "ereu") — ...¿no esteu peneditis d'haver-vos deixat emportar per les conveniències personals de certs elements nouvinguts?

Reaccioneu a temps. Abans de que us empenyin a tenir que exterioritzar-vos amb caïre "cranequerista" feu-vos forts en vostres entitats; tanqueu la porta als indesitjables, que val més estar sol que mal acompanyat. I no tingueu por a que us motegin de Centres de jugadors de manilla i bescabrilla, com ho va fer una vegada a "La Publicitat" un intel·lectual "estratosfèric", que Deu el perdoni, pobret!, i com ho podrien tornar a dir alguns dels pseudo-superhomes nouvinguts, per despit.

Amb els antecedents dels catalans de les Amèriques respecte a la seva actuació envers l'Associació Protectora de l'Esenyança Catalana i l'ajut moral i material i desinteressat donat a Macià... ¡F...s'en de tota aquesta llustrina creadora de confusionismes inconfessables!

QUI EN TE LA CULPA...

del "barroquisme" i del "cranequerisme"? Sense por d'equivocar-nos podríem dir: molts dels ex-representatius nouvinguts, els quals, menyspreant l'hospitalitat dels vells residents de les entitats de les Amèriques i la catalanitat desinteressada de les mateixes, neta de prejudicis classistes i de partits polítics, volen fer-ne escambell per a refer les seves enrunades personalitats, important-nos la malestruga plaça de les seves passions de partit i de classe i de les cobejances dels seus interessos creats, sense, volem admetre-ho, donar-se compte que això equival a portar a les Amèriques totes aquelles eixorques lluites de moda a Catalunya, que tan mal feren al poble català i a la causa de la llibertat de la Pàtria.

I els vells catalans de les Amèriques no ho podem permetre, ni ho permetrem. Per a nosaltres, tot el "tinglado" republicà i estatutista ha estat superat, enrunat del tot. No en queda res. Hi ha que fer-ho tot nou i amb material NO maculat.

Que s'ho treguin del cap si volen portarnos ací problemes caducats.

No ens deixarem contaminar. I aconsellem a les velles entitats americanes posar un cordó sanitari per a protecció contra els elements contaminats, tal com havem fet els del Centre Català de l'Havana i els del Grop, dues trinxeres inexpugnables de l'INDEPENDENTISME.

DUES PREGUNTES ESCADUCERES

¿Que fan a l'Argentina els germans de pàtria Serra i Moret i els que, junt amb ell, tingueren que sortir de la redacció de "El Pensamiento Español"?

A jutjar pels resultats de les seves tasques dintre de la Comunitat d'aquell país, ¿no creieu que no tindria res de particular que tornessin a ingressar al "staff" d'"El Pensamiento Español"?

"DEU US AMPARI, GERMA"

Així li contestaren a en Santaló quan aquest va anar a trucar a la porta d'"Estat Català", a Mèxic.

¿Serà possible que aquests legalistes no s'hagin donat compte que els independentistes tenim una cosa, que sembla que a ells els hi escasseja, que és dignitat i vergonya?

Ha estat la resposta que calia donar-li a un senyor que, com tots els legalistes, continuistes i estatutistes, volen que Catalunya sigui "región" de l'estat espanyol, tracten de reunir una cosa caducada, i sigui el Parlament Català, i que mai s'acaren als problemes anant de dret a la soca, sinó fent maromes entre les branques.

I es comprén que sigui a les branques. En aquestes s'hi troben els FRUITS, és clar! Però... són VERDS. I el pitjor és que no maduraran mai per a ells!

RECLUS POLITICS

Reproduïm parcialment l'editorial que sota el títol "ESTAT DE GUERRA MORAL", aparegué a "La Publicitat" de Barcelona, el Setembre del 1923. Definia una moral patriòtica que fou abandonada pels homes d'Acció Catalana i els quals encara sembla la segueixen ignorant.

"El concepte d'estat de guerra moral, no és ni un eufemisme ni està marcat de significació. Ben al contrari; és un concepte fàcil de comprendre, fàcil d'imaginar-lo en la realitat de la vida dels pobles. Tot el món comprén el que voldria trobar-se moralment en estat de guerra amb un altre poble o amb un Estat. I examinant la història dels moviments nacionalistes mundials, veurem repetidament l'exemple d'aquesta guerra sense armes.

L'estat de guerra moral no és una expressió eufèmica de l'estat de guerra material sinó un concepte distint, o, millor dit, una tàctica diversa. Un home i un poble quan estan oprimits, senten contra l'opressor els mateixos impulsos de defensa violenta que senten en la guerra de sang. Però si no tenen, en un moment determinat, prou forces físiques per a l'apel·lació heroïca, obeeixen, al menys, a una línia de conducta que està d'acord amb el seu estat d'esperit. Aquesta conducta exigible a tot nacionalista autèntic ha es

les següents paraules: "Si avui no t'etat sitetitzada per un amic nostre, amb nim prou força al braç per aixecar l'arma, tampoc devem d'extendre'l per donar la ma a l'enemic."

L'estat de guerra moral consisteix principalment en totes aquelles accions i abstencions que recorden, davant de propis i estranys, la condició d'esclavitud en que es troba nostra Pàtria... Trobar-se moralment en estat de guerra amb l'enemic, significa que s'han d'evitar els acataments, l'adulació i l'efusió, reduint el tracte a çò estrictament indispensable i donant a les relacions que no poden evitar-se una freda correcció. Significa que no hem d'acceptar certeres de ministre i càrrecs polítics del poder dominador... Vol dir que devem estalviar-nos l'exhibició d'ensenyes que, si són respectables en la seva exclusiva simbolització nacional, no ho són quan simbolitzen la sobirania estrangera sobre nostra terra. Significa que no han de fer-se declaracions de fidelitat i lleialtat a les institucions que han aixafat i aixafen encara la nació catalana. Significa que no ha de parlar-se en llengua de súbdit ni amb humilitat de cortisà... L'estat de guerra moral és la única posició que pot salvaguardar, mentre els temps de plenitud nacional s'apropen, la llibertat futura i la dignitat present."

ANOTACIONS

(De la pagina 6.)

rebut del Parlament de Catalunya, poders ja legalment caducats durant la guerra civil i que deixaren d'existir, automàticament, en traspasar els Pirineus, ara fa quatre anys, els parlamentaris".

"Comunitat Catalana de l'Argentina" en la seva proposta de Declaració col·lectiva aprovada el 16 de Desembre del 1942, diu:

"V.—Reconeixem l'existència del Par

lament de Catalunya i del seu President, com a expressió de la voluntat lliure del poble català a l'hora de la seva constitució i també la seva autoritat mentre pugui ésser manifestada amb llibertat".

¿Oi que s'assembla molt, però molt!, a la posició del PSUC i de l'Esquerra Republicana de Catalunya, pronunciant-se pel funcionament dels òrgans constitucionals?